

Silvia Koscelanská-Hajdučeková

Pražské Jezuliatko

♦ História, zázraky a modlitby ♦

 ZACHEJ.sk

Pražské Jezuliatko

• História, zázraky a modlitby •

Silvia Koscelanská-Hajdučková

Dražské Jezuliatko

♦ História, zázraky a modlitby ♦

Vydal: © Zachej.sk, 2021

Grafika: © bookwork.sk

Jazyková korektúra: PhDr. Adriana Matoláková, PhD.

Citácie sú uvedené podľa:

Biblia – Starý a Nový zákon, katolícky preklad, SSV, 2016

Nihil obstat: prof. ThDr. Cyril Hišem, PhD.

Imprimatur: Mons. Bernard Bober, arcibiskup metropolita,
ABÚ Košice – prot. č. 402/21, 01. 06. 2021

ISBN: 978-80-8211-413-6

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať v žiadnej podobe ani žiadnym spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami ani iným spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

Úvod

Bola hlboká noc. Pastieri bdeli a strážiili svoje stádo. Pokojnú noc zrazu narušil príchod Pánovho anjela. Ožiarený Pánovou slávou preľaknutým pastierom povedal: *„Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán. A toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jasliach.“* (Lk 2, 10 – 12)

K anjelovi sa v tej chvíli pripojilo množstvo nebeských zástupov a spevom *Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle* zvelebovali Boha.

V tú noc sa skutočne narodil Spasiteľ, aby znovu mohol otvoriť (dovtedy pevne zavretú) bránu nebies. Boh sa stal slabým a úbohým dieťaťkom a za svoje prvé lôžko si zvolil jasle v chlieve. Prišiel na svet v najväčšej chudobe, ale tých, ktorí sa mu klaňali a uverili v neho, obdaril darmi najčistejšej lásky, duševného šťastia a pokoja. Azda nikto nepochybuje o nevýslovnej slasti, ktorá v tej chvíli naplnila jeho najsvätejšiu Matku

Pannu Máriu a svätého Jozefa. S radosťou v očiach, s úsmevom na perách a s láskou v srdci hľadeli na Božie dieťaťko. Rovnaký pocit zažili aj pastieri, keď sa hneď po zvestovaní vybrali do Betlehema, aj traja králi. Dary, ktoré malý Ježiš v tú pamätnú vianočnú noc rozdával v betlehemskej maštálke svojim prvým veriacim, rozdáva aj teraz po celom svete tým, ktorí zbožne uctievať jeho čisté detstvo.

Nie nadarmo hovoril božský Spasiteľ svojim učeníkom: *„Nechajte deti prichádzať ku mne a nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo! Veru, hovorím vám: Kto neprijme Božie kráľovstvo ako dieťa, nevojde doň.“* (Lk 18, 16 – 17)

Katolícka cirkev oddávna učila, že je nielen dovolené, ale aj užitočné uctievať obrazy Ježiša Krista a svätých, lebo úcta k nim nás podnecuje k láske a nasledovaniu Ježiša Krista a jeho svätých. Naša úcta sa teda nevzťahuje na samotný obraz, ale na toho, koho nám predstavuje – Ježiša Krista alebo jeho svätých. Potvrdzuje to aj svätý Augustín: „Pri pohľade na kríž sa klaníme tomu, kto za nás zomrel na dreve kríža.“

Žiaľ, aj dnes sa nájdú takí, ktorí si myslia, že mať v úcte sochu svätého či obraz je modlárstvo. My však neuctievame samotný obraz ani sochu, ale toho, koho obraz predstavuje. Bozkávame knihu evanjelia, a naša úcta nenáleží papieru či písmenkám, ale slovám Ježiša Krista, ktoré sú v knihe obsiahnuté. Z toho vyplýva, že všetka úcta k svätým obrazom vystaveným na oltároch, verejných miestach či v príbytkoch, pred ktorými sa modlíme a ktoré zdobíme, patrí jedine tomu, koho predstavujú.

Rovnako ani samotným obrazom neprikladáme žiadnu, ani len najnepatrnejšiu vyššiu moc, pomoc a vyslyšanie očakávame iba od jediného Boha, na príhovor alebo pre zásluhy svätých.

Kresťanská úcta k obrazom je práve taká stará ako kresťanstvo samo. Už v katakombách nachádzame obrazy Ježiša Krista (Dobrého pastiera), Matky Božej s Ježiškom a podobne. Naša úcta je teda prirodzená, rozumná a pre ľudskú povahu potrebná, lebo človek nie je iba číry duch, má aj telo, od ktorého je závislý i v duchovnom smere.

Ten, kto prechováva úctu k Ježiškovej lúbeznej soške, tomu tajomnému detstvu Ježiša Krista, si môže byť istý, že ho Spasiteľ zahrnie svojimi milosťami už na zemi a šťastne dôjde aj do nebeského kráľovstva.

Soška Pražského Jezuliatka nás odkazuje predovšetkým na tajomstvo vtelenia, pripomína nám, že Ježiš sa narodil na tento svet tak ako každý z nás, že vyrastal v ľudskej rodine, dobre poznal ľudský život od samého počiatku a môže mať teda pochopenie a súcť s každým človekom a s každou situáciou.

Pán Ježiš Kristus je v soške Jezuliatka zároveň vyobrazený ako kráľ – ako malý, krehký, bezbranný, zraniteľný kráľ, ktorého sila nie je v násilí. V ľavej ruke drží a obrazne nesie celý svet, ale namiesto zvyčajného žezla, symbolu moci, pravou rukou žehná. Jezuliatko predstavuje paradox Božej moci, ktorá sa prejavuje v slabosti. Použitím sily môžete druhých prinútiť, aby spravili, čo chcete, ale láska sa vynútiť nedá. A Bohu ide práve o lásku.

Dieťa Ježiš nám pripomína, že mocný Boh tvárou v tvár každému z nás stojí ako krehký a bezmocný. Nechce nás ovlá-

dať násilím, nechce, aby sme sa ho báli, ale túži po našej slobodnej odpovedi.

Pražské Jezuliatko, uchovávané v barokovom Kostole Panny Márie Víťaznej na Karmelitánskej ulici v Prahe, sa stalo známym nielen v Česku, ale aj ďaleko za jeho hranicami. Dalo by sa povedať, že ktorým smerom sa vydáte, tam môžete ľúbeznú sošku Jezuliatka uvidieť, či už je to na Madagaskare, v letiskovej kaplnke v New Yorku, vo vietnamskom kláštore, v bavorskom dedinskom kostolíku, alebo v hojne navštevovaných svätyniach Jezuliatka v Bogote v Kolumbii, v Quebecu, v africkom Benine, ba dokonca aj v Kalkate v Indii.

Zamilovali si ho nielen svätí, dnes sa nájde málo takých, ktorí ešte nikdy nemali v ruke jeho obrázok alebo medailu. Jezuliatko svojich čitateľov rado a štedro obdarúva. Skrze neho sa stále dejú uzdravenia a zázraky. Mnohí, ktorých núdza naučila modliť sa a prosiť, sa neraz stali svedkami toho, aké pravdivé sú slová, ktorými Ježiš sľubuje: „Čím viac ma budete uctievať, tým viac vám budem žehnať.“

JEŽIŠKOVA LÚBEZNÁ SOŠKA

Legenda o počiatku histórie Pražského Jezuliatka siaha až do 11. storočia, keď medzi sebou bojovali kresťania a Maurovia v Španielsku, k takmer zničenému kláštoru karmelitánov medzi Cordobou a Sevillou. Vtedy prežili len štyria mnísi. Jeden z nich, brat Jozef, bol v širokom okolí známy svojou veľkou úctou k tajomstvu Ježišovho detstva. Brat Jozef raz práve zametal, keď sa vedľa neho postavil nádherný chlapec.

Chvíľu sa na Jozefa pozeral a potom povedal: „Brat Jozef, vieš dobre zametať, ale vieš sa pomodliť aj *Zdravas* , *Mária*?“

„Áno.“

„Tak sa pomodli!“

Brat Jozef sa začal modliť, a pri slovách „*požehnaný plod života tvojho*“ ho chlapec prerušil: „To som ja.“ A potom zmizol.

Obrysy nebeskej tváre neschádzali Jozefovi z mysle, vrúcne si ho želal uvidieť opäť. Uplynuli roky a vnútorný hlas ho vyzval, aby vytvoril postavičku Jezuliatka tak, ako si ho zapamätal. Jozef sa dal hneď do práce, ale všetky pokusy o vymodelovanie voskovej sošky boli bezvýsledné.

Po rokoch sa mu dieťa zjavilo znova: „Prišiel som, aby si sa na mňa mohol znovu pozrieť a aby tvoja soška bola presne taká, aký som.“ Jozef teraz mohol dokončiť svoje dielo.

Sväto žijúci citeľ Ježiška zanedlho zomrel a pôvabná soška bola v procesii prenesená do kostola. Vtedy sa brat Jozef zjavil svojmu priorovi a povedal mu, že táto soška nie je určená im.

„Budú sa pred ňou modliť všetky národy a národnosti,“ dodal. A presne toto sa malo stať.

Soška z karmelitánskeho kláštora sa dostala do súkromného vlastníctva šľachtickej rodiny Lara y Mendozovcov.

Keď sa v roku 1556 šľachtičná Maria Manrique de Lara vydala za českého šľachtica Vratislava II. z Pernštejna, dostala od svojej matky Isabely ako svadobný dar vzácnu rodinnú pamiatku a Jezuliatko si priviezla do svojho nového sídla v Prahe.

História Ježiškovej pražskej sošky je skutočne veľmi bohatá a zaujímavá. Keď ju chceme sledovať, musíme sa vrátiť o niekoľko storočí späť do čias, keď český národ bojoval za zachovanie národnej samostatnosti a keď sa bojovalo aj o duchovné statky, o náboženstvo. Boli to strastiplné a hrozné časy.

Terajší Kostol Panny Márie Víťaznej na Malej Strane v Prahe bol pôvodne protestantskou modlitebňou, ktorú dali postaviť luteráni. Nazvali ju Chrámom Najsvätejšej Trojice.

V júli 1613 v nej začali nemeckí kazatelia Tobiáš Werner, Gašpar Wagner a Zikmund Schererz kázať Lutherovu vieru. Ale po bitke na Bielej hore 8. novembra 1620, v ktorej katolícke cisárske vojsko zvíťazilo nad protestantským vojskom vzdorokráľa Fridricha Falckého, boli najprv ku koncu roka 1621 z celej českej krajiny vypovedaní evanjelickí kňazi a v roku 1622 postihol rovnaký osud aj protestantských kazateľov. Modlitebne, v ktorých v Prahe kázali, boli na cisárov rozkaz zavreté a zapečatené. Príkaz neobišiel ani modlitebňu Najsvätejšej Trojice. A práve tento chrám o dva roky neskôr daroval cisár Ferdinand II. rehoľníkom z rádu bosých karme-

litánov ako dôkaz svojej vďačnosti jednému z rehoľníkov tohto rádu. Rehoľník, odovzdaný do rúk Božej prozreteľnosti sa stal jeho najhlavnejším nástrojom a katolícke vojsko priviedol k víťazstvu. Ako k tomu došlo?

Zmienený rehoľník, páter Dominik Ruzzola, známy aj pod rehoľným menom páter Dominik a Jesu et Maria, bol pôvodom Španiel. Už od útleho detstva bolo badať, že Boh ho obdaril zvláštnymi nadprirodzenými darmi.

Štrnásťročný Dominik vstúpil do rádu karmelitánov, strávil tam dvadsaťdva rokov a svojím svätým správaním bol všetkým nielen na obdiv, ale slúžil im aj ako vzorný príklad.

Karmelitánsky rád sa delí na dve odvetvia, miernejšiu rehoľu a veľmi prísnu rehoľu, ktorej členovia sa volajú bosí karmelitáni. Dominik strávil dvadsaťdva rokov v miernejšej reholi, potom sa – s dovolením svojich predstavených – stal bosým karmelitánom. Ale jeho túžba po kresťanskej dokonalosti sa neuspokojila ani s týmto postom. Veľmi si priať, aby mohol z lásky k Ježišovi Kristovi podstúpiť za katolícku vieru mučenícku smrť, a svojich predstavených prosil, aby ho poslali do zámoria ako misionára k „divým národom“. Predstavení jeho prosbe vyhovelí a páter Dominik sa mohol vybrať na cestu zo Španielska do Ríma, aby si tam vyžiadal u pápeža potrebné splnomocnenie a apoštolské požehnanie na svoju novú úlohu.

Páter Dominik prišiel v radostnom očakávaní do Ríma, keď sa mu do cesty postavila prekážka, ktorá jeho dobrý úmysel celkom zmarila. V Ríme sa totiž práve v tom čase konal celosvetový zjazd karmelitánov, na ktorom mali zvoliť nového generálneho predstaveného celého rádu. Dominik bol svojím životom, svätosťou, múdrosťou a inými zvláštnymi darmi známy nielen

v Španielsku, ale i v Taliansku a sčasti aj v Nemecku. Niet divu, že sa karmelitáni rozhodli zvoliť za generála svojho rádu práve jeho. Páter Dominik sa tomuto rozhodnutiu dlho zdráhal, ale napokon mu neostalo iné, než v roku 1613 nastúpiť do úradu.

V Bavorsku v tom čase panoval vojvoda Maximilián, ktorý sa ako vrelý katolík a vodca takzvanej katolíckej ligy všemožne staral o to, aby bola v nemeckej ríši opäť upevnená katolícka viera a zamedzilo sa ďalšiemu rozšievaniu luteránskeho a kalvínskeho učenia. Ako prostriedok na tento boj použil okrem prirodzených prostriedkov aj nadprirodzené – modlitby a iné Bohu milé skutky, ktoré sám konal, ale popritom dbal, aby ich konali aj ostatní katolíci.

Vojvoda Maximilián ako úprimný a vzdelaný katolík vedel, že aj v politických záležitostiach je potrebná pokorná a vrúcna modlitba bohabojných ľudí, ako aj to, že práve modlitba veľmi veľa zmôže u Boha. Hneď ako sa od svojho diplomatického zástupcu pri Apoštolskej stolici baróna Crivellia dozvedel, že nový karmelitánsky generál sa svojím životom a zvláštnymi Božími darmi vyníma nad ostatnými katolíkmi, napísal mu list. Pátra Dominika v ňom žiadal, aby sa stal jeho priateľom a horlivo sa modlil k Bohu za úspech katolíckych záležitostí v Nemecku. Tento list, ktorý sa zachoval dodnes, bol začiatkom ich neskoršieho dlhoročného priateľstva.

Z iných zachovaných listov z rokov 1617 a 1618 sa dozvedáme, že páter Dominik sa mal vtedy odobrať z Ríma na návštevu do Bavorska a svojou modlitbou i dobrou radou byť nápomocný vojvodovi Maximiliánovi. Ale nestalo sa tak. Páter bol totiž vtedy chorľavý a pápež Pavol V. chcel, aby Dominik zostal v Ríme, preto mu na návštevu Bavorska nedal povolenie.

Vojvoda Maximilián sa týmto zamietnutím nedal odraď. Keď sa v roku 1619 pre povstanie protestantov v Čechách a zvolenie kalvína Fridricha Falckého za českého kráľa politické a náboženské záležitosti poriadne zamotali, vojvoda Maximilián opäť žiadal nielen pátra Dominika, ale i samotného pápeža Pavla V., aby generál karmelitánskeho rádu prišiel do Bavorska a bol sprievodcom v novej vojnovnej výprave proti Fridrichovi, zvanému český zimný kráľ. Jeho prosbu podporoval u pápeža zvláštnym listom aj legitímny český kráľ Ferdinand II., ktorý ešte predtým než sa 20. augusta stal cisárom, poslal pátrovi Dominikovi do Ríma list. Prosil ho, aby sa modlil za neho k Bohu a do jeho modlitieb odporúčal aj bosých karmelitánov. Pápež tejto prosbe vyhovel a páter Dominik opustil 17. júna 1620 Rím, aby v sprievode Crivellia a dvoch rehoľných bratov prišiel 20. júla do bavorského Scherdingu. Vojvoda Maximilián sa im potešil a 28. júla sa s pátrom Dominikom aj s vojskom vydali na pochod do Horného Rakúska. Dominik ešte pred rozlúčkou uisťoval vojvodovu manželku, že jej čoskoro osobne privedie manžela späť nielen v plnom zdraví, ale i ako víťaza.

Dominik posvätil vo vojenskom tábore pri Gresskirchene s veľkou slávnosťou prápor Maximiliánovho vojska, ktorý mal na jednej strane obraz Kráľovnej anjelov s latinským nápisom: *Terribilis ut castrorum acies ordinata* – *Mocná ako usporiadaný vojenský šík* a druhú stranu zdobili znaky JHS a MRA s nápisom: *Da mihi virtutem contra hostes tuos* – *Posilňuj ma proti tvojim nepriateľom*.

Vojsko vtrhlo do Horného Rakúska, kde vojvoda bez ťažkostí primäl cisára k poslušnosti. Páter Dominik mal na vojenských poradách počas tejto výpravy vždy rozhodujúce slovo

a neustále naliehal, aby sa vojvodovo vojsko okamžite spojilo s cisárskym vojskom, ktorému velil gróf Buguoy, a aby potom obe vojská spoločne vtrhli do Čiech. Tak sa napokon aj stalo.

Páter Dominik našiel počas tejto výpravy v jednom starom zámku pri Strakoniciach starý, na dreve maľovaný obraz predstavujúci narodenie Pána. Na obraze mali nielen dvaja pastieri, ale i Panna Mária a svätý Jozef obe oči vypichnuté, neporušené zostali len oči Jezuliatka. Dominika pohľad na zhanobený obraz zabolel a veľmi zarmútil. Nebolo pochyb, že sa na obraze vyvíšil nejaký zlomyseľný kacír. Začal prosiť Boha, aby potupu Panny Márie na tomto obraze ráčil nejakým spôsobom nahradiť. Boh jeho vrúcnu modlitbu vyslyšal a Dominikovi dal v prorockom videní porozumenie, že v blížiacom sa rozhodujúcom boji Božia Matka zabezpečí víťazstvo katolíckeho vojska a práve týmto nadobudne jej zohavený obraz veľkú úctu v celej Katolíckej cirkvi. A presne tak sa aj stalo.

Rozhodujúca bitka prebiehala počas oktávy všetkých svätých 8. novembra 1620 na Bielej hore pri Prahe.

Protestantské vojsko kráľa Fridricha malo spočiatku vo svojom ohradenom tábore skvelé postavenie. V učebniciach dejepisu nájdeme zmienku, že protestantských vojakov bolo oveľa viac než katolíckych a ich vojsko sa skladalo prevažne z cudzincov. Moravanov a Čechov bolo v ňom len málo. Po prvom útoku to vyzeralo, že víťazstvo majú v rukách protestanti, ale v rozhodujúcom okamihu sa pred katolíckym vojskom objavil páter Dominik. Sedel na koni, v pravej ruke držal kríž a na hrudi mal zavesený zhanobený obraz. Mocným hlasom začal vzývať na pomoc Ježiša Krista i Pannu Máriu a ohnivými slovami povzbudzoval vojakov k novému útoku.

Modlitba plná dôvery, reč pátra Dominika a navyše obraz na jeho prsiach, neustále žiariaci akýmsi neobyčajným svetlom dodali vojakom smelosť a odvahu. So slovami modlitby *Zdravas*, *Mária* zaútočili na protestantské vojsko a za veľmi krátky čas dosiahli víťazstvo. Protestanti boli zničení, ale ešte väčšia časť z nich zahynula pri bezhlavom úteku. Aj kráľ Fridrich, ktorý si počas tejto bitky hovel pri skvostnom obede na Pražskom hrade, bol nútený ho hneď opustiť, prečkať noc v Starom Meste a potom utiecť do mesta Vroclav.

Vojvoda Maximilián sa vrátil do Bavorska a Dominik ho podľa svojej predpovede osobne vrátil do náručia manželky. Vojvoda dal potom z vďačnosti a na pamiatku víťazstva postaviť krásnu sochu Božej Matky na mníchovskom námestí.

Dominik sa zdržal v Bavorsku len pár dní, potom odcestoval do Viedne priamo k cisárovi Ferdinandovi II., kde ho prijali s veľkou úctou a láskou. Cisár Ferdinand sa chudobnému rehoľníkovi za jeho veľkú službu odmenil sľubom, že založí pre bosých karmelitánov dva kláštory – jeden vo Viedni a druhý v Prahe. Viedenský kláštor bol skutočne založený už v roku 1623 a cisár Ferdinand udelil toho roka karmelitánske-
mu rádu výsadu, že žiadna rehoľa, ktorá doposiaľ nemala vlastný kláštor, sa v celej Prahe nemôže a nesmie usadiť, pokiaľ si bosí karmelitáni nenájdu vhodné miesto na svoj nový kláštor.

Karmelitáni sa teda vybrali do Prahy, aby si vyhládli nový kláštor, a za svoj budúci kostol si vybrali bývalú luteránsku modlitebňu Najsvätejšej Trojice. Cisár Ferdinand II. ich voľbu potvrdil zvláštnym dodatkom, aby bol budúci karmelitánsky kostol zasvätený na česť a slávu Panny Márie Víťaznej a svätého Antona Paduánskeho. Cisár im na založenie novej kláštornej

budovy daroval dom pri modlitebni a okrem toho aj bývalý cintorín, ležiaci za modlitebňou a Kaplnku svätého Ľudovíta.

Španielsky šľachtic don Martin de Huerta, veliteľ cisárskeho vojska, navyše zakúpil bývalý Grispekský dom a daroval ho karmelitánom so záväzkom, aby za neho každoročne obetovali sto svätých omší.

7. septembra 1624 odovzdal luteránsku modlitebňu vtedajší generálny vikár pražského arcibiskupa kardinála Gašpar Arsenius z Radbuzy bosým karmelitánom. 8. septembra ju apoštolský vizitátor milosrdných bratov Ján K. Savonantius posvätil na katolícky Chrám Panny Márie Víťaznej a svätého Antona Paduánskeho. V druhej polovici októbra prišli niekoľkí bosí karmelitáni do Prahy a v chráme začali vykonávať Božie služby. Upravili si dom a už v januári 1625 v ňom začali žiť podľa svojich rehoľných zákonov a tradícií.

Zázračný obraz Božej Matky, ktorým páter Dominik Ruzzola podnecoval katolíckych vojakov k udatnosti a vytrvalosti v boji pri Bielej hore, osobne zanesol v roku 1622 do Ríma. Pápež Gregor XV. sa mu veľmi potešil a obraz dal najprv vystaviť na verejnú úctu v hlavnom chráme Matky Božej Santa Maria Maggiore, potom ho na pápežov príkaz 8. mája 1622 v slávnostnom sprievode preniesli do karmelitánskeho kostola, ktorý sa dovtedy nazýval Santi Pauli in Monte Cavallo, a tam ho uložili na hlavný oltár. Pápež a s ním aj celé kolégium kardinálov sa prišli obrazu verejne pokloniť a vziať mu svoju mariánsku úctu. Kostol vtedy nadobudol nové pomenovanie, ktoré trvá až podnes – Chrám Matky Božej Víťaznej (Santa Maria della Vittoria). Cisár Ferdinand II. dal potom obraz ozdobiť drahocennou korunou.